

p.p. Rojek
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 1.07.12. zał.
nr 1796 podpis. *[signature]*

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 2.07.12.

nr 3181 podpis. *[signature]*

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 29 czerwca 2012 r.

DSR-II-0702-2-1-EK/12
dot. DP-II-0702-59-EN/12

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

[signature]

Odpowiadając na pismo z dnia 30 maja 2012 r., znak: BPS-043-12-445/12, dotyczące oświadczenia złożonego przez senatora Andrzeja Grzyba podczas 12. Posiedzenia Senatu RP w dniu 24 maja 2012 r., uprzejmie informuję:

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania opieki nad osobą legitymującą się odpowiednim orzeczeniem potwierdzającym niepełnosprawność, przyznawane jest od 1 maja 2004 r. na podstawie obowiązującej od tego dnia ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.).

Od 1 maja 2004 r. i przez kolejne lata obowiązywania ustawy o świadczeniach, świadczenie pielęgnacyjne było przeznaczone przede wszystkim dla rodziców niepełnosprawnego dziecka, którzy zrezygnowali bądź nie podejmują aktywności zawodowej w związku z koniecznością sprawowania opieki nad tym dzieckiem.

Jednak w 2008 r., Trybunał Konstytucyjny, w orzeczeniach z dnia 18 lipca 2008 r. (sygn. akt P 27/07) i z dnia 22 lipca 2008 r. (sygn. akt P 41/07), uznał takie adresowanie świadczenia pielęgnacyjnego za niezgodne z Konstytucją i wskazał, że poza rodzicami osoby niepełnosprawnej, o świadczenie pielęgnacyjne mogą ubiegać się także inne osoby zobowiązane do alimentacji na rzecz osoby niepełnosprawnej, tj. jej krewni w linii prostej oraz rodzeństwo.

Powyższe orzeczenia TK, bardzo istotnie rozszerzające katalog osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego, w połączeniu ze zniesieniem od 1 stycznia 2010 r. kryterium dochodowego od którego uzależnione było prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, zapoczątkowało stale postępujący przyrost liczby osób otrzymujących świadczenie

pielęgnacyjne i, w związku z tym, istotne zwiększenie wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na realizację świadczeń opiekuńczych.

Wśród grupy świadczeniobiorców, którzy uzyskali prawo do świadczenia pielęgnacyjnego po 2010 r. w wyniku rozszerzenia katalogu osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego, w połączeniu ze zniesieniem kryterium dochodowego, o którym mowa powyżej, aż 83 % stanowią osoby inne niż rodzice dzieci niepełnosprawnych pobierający świadczenie pielęgnacyjne. W tym znaczną część stanowią osoby „nadużywające” pomocy finansowej ze strony państwa. Zauważalna jest również postępująca tendencja do „wyszukiwania” przez osoby nieaktywne zawodowo osób niepełnosprawnych w swoich rodzinach jedynie w celu uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego, bez faktycznego sprawowania opieki nad taką osobą.

Celem ustawodawcy nie było wprowadzenie nieograniczonego dostępu do świadczenia pielęgnacyjnego dla wszystkich osób sprawujących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi. Zakres pomocy państwa dla rodzin osób niepełnosprawnych jest uzależniony od ograniczonych możliwości finansowych państwa.

Pozostawienie bez zmian aktualnego stanu prawnego dotyczącego świadczenia pielęgnacyjnego, wobec tendencji społecznych do wykorzystywania tego świadczenia w sposób sprzeczny z jego celem, może spowodować w niedługiej przyszłości sytuację, gdy na wszystkie osoby legitymujące się odpowiednią niepełnosprawnością przyznawane będzie świadczenie pielęgnacyjne, co skutkować będzie lawinowym wzrostem kosztów.

W związku z powyższym Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przygotowało projekt nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie zasad przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego. Aktualna wersja rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw, opracowana przez specjalnie powołany zespół pod przewodnictwem Wiceprzewodniczącego Komitetu Rady Ministrów z udziałem Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Prezesa Rządowego Centrum Legislacji oraz Ministra Finansów, zakłada w szczególności następujące zmiany:

W zakresie świadczenia pielęgnacyjnego: świadczenie to pozostanie bez kryterium dochodowego, proponuje się pozostawienie, jako osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego, wyłącznie rodziców, opiekunów faktycznych dziecka (osób sprawujących opiekę nad dzieckiem, które wystąpiły do sądu o jego przysposobienie) oraz osób będącymi rodzinami zastępczymi spokrewnionymi w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 i Nr 288, poz. 1690), a także innych osób, na których, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. -

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.), ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Osoby, o których mowa powyżej, będą mogły ubiegać o świadczenie pielęgnacyjne, jeżeli niepełnosprawność dziecka powstała do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne będzie podwyższone z 520 zł do kwoty 620 zł.

Ponadto, do katalogu świadczeń opiekuńczych wprowadzone zostanie nowe świadczenie - **specjalny zasiłek opiekuńczy**: specjalny zasiłek opiekuńczy przysługiwać będzie osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny. Jest to grupa podmiotów, która dotychczas otrzymywała świadczenia pielęgnacyjne, niespełniająca warunków do otrzymania tego świadczenia na warunkach określonych w nowych przepisach.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługiwać będzie osobom wskazanym powyżej, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad członkiem rodziny legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługiwać będzie, gdy łączny dochód netto rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę, nie przekroczy kryterium dochodowego określonego w art. 5 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych – 1 stycznia 2013 r., tj. w dniu wejścia w życie opisanych zmian, kryterium to wynosić będzie 623 zł (po przypadającej na dzień 1 listopada br. ustawowej weryfikacji kwot świadczeń rodzinnych i kryteriów dochodowych w świadczeniach rodzinnych).

Łącznie 3 osoby

MINISTER
z up.
Jacek Męcina
Sekretarz Stanu